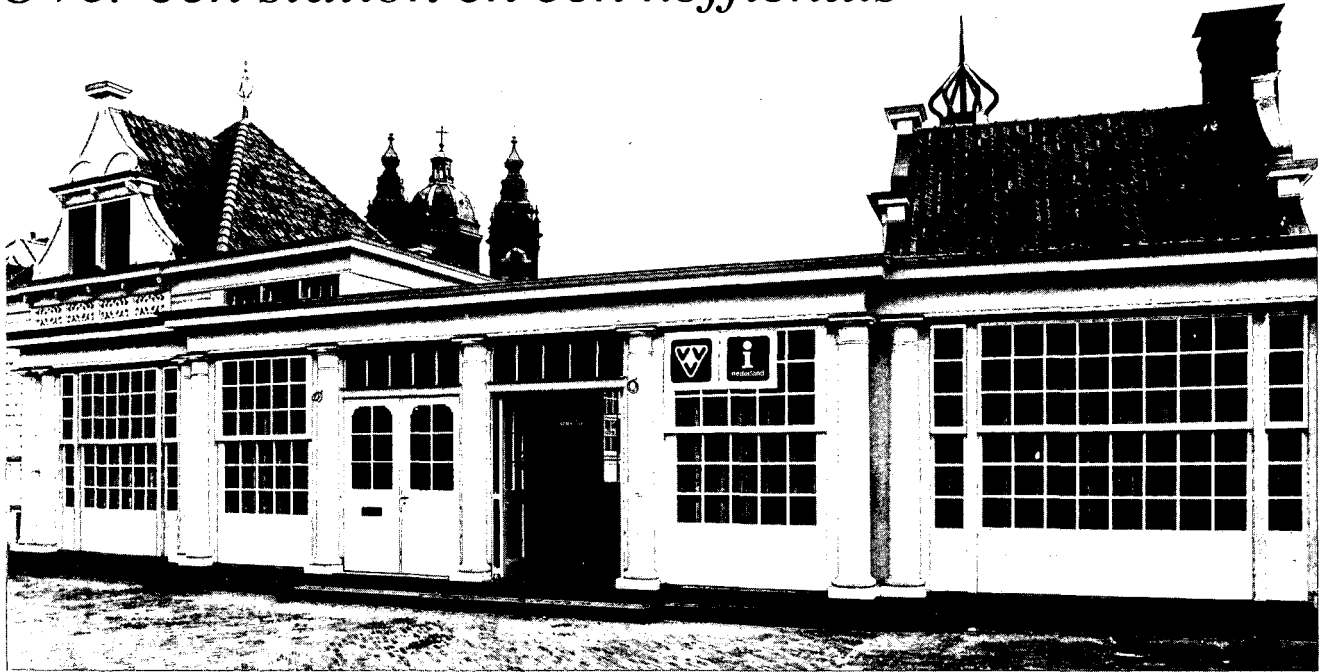

Over een station en een koffiehuis

De gemeenteraad van Hilversum heeft een besluit genomen dat wel even onze aandacht verdient. Het wil het spoorwegstation, dat uit de tijd van de aanleg van de z.g. Oosterspoorweg dateert, namelijk 1874, niet laten afbreken. Het is een sober station, dat nogal wat gelijkennis toont met dat te Dordrecht, dat overigens enige jaren eerder is gebouwd. Karakteristiek zijn de bogen boven de vensters – de verhoudingen van het gebouw zijn zeer evenwichtig.

Met dit besluit wordt de uitvoering van de totale vernieuwing van het Hilversumse stationskwartier wel bemoeilijkt – de Hilversumse plannenmakers leven nog in de tijd, dat men alleen totale kaalslag zag als een oplossing voor alle noden, om na die kaalslag met een schone lei te beginnen.

Maar het is begrijpelijk, dat de gemeenteraad voor het besluit terug deinsde het enige openbare gebouw uit de tweede helft van de vorige eeuw dat zich nog altijd goed leent voor de functie van stationsgebouw aan de mokers van de slopers prijs te geven. Het heeft een eigen karakteristiek, een eigen vertrouwdheid – schrapt men het dan mist men een vertrouwd symbool, een symbool dat het oude dorp met zijn fabriqueurshuizen, met zijn lage huisjes en zijn rijke villa's op de Boomburg even zeer diende als de hedendaagse stad van omroeporganisaties en een machtig modern winkelcentrum.

Bijna alles is in Hilversum twintigste-

eeuws – er staan een paar voortreffelijke bouwwerken, zoals Dudoks stadhuis, dat zo duidelijk de invloed van het kubisme weerspiegelt, er zijn gave woonwijken uit de jaren twintig en dertig 'over 't spoor' maar behalve de St. Vitus met zijn bijzonder mooie toren, het wat kneuterig intieme oude raadhuisje op de Kerkbrink is Hilversum notoir arm aan bouwwerken uit de vorige eeuw.

Sentimentsoverwegingen zullen niet vreemd zijn aan de beslissing het stationsgebouw uit 1874 te sparen. Maar mag dat? Mag een geslacht dat al afscheid heeft moeten nemen van zoveel vertrouwde dingen uit het verleden zich hechten aan dit gebouw, dat historisch gezien de opgang van Hilversum van heidedorp naar forensenplaats heeft aanschouwd, ja mogelijk gemaakt?

De gevoelswaarde die een dergelijk gebouw vertegenwoordigt valt moeilijk aan te geven in getallen. Even moeilijk is het de waarde te schatten van het koffiehuis op het Amsterdamse Stationsplein voor de hoofdstedelingen. Men kent de voorgeschiedenis: het Noord-Zuidhollands Koffiehuis aan de wallekant van het Stationsplein moest in 1972 wijken voor de bouw van de metro.

Het houten gebouw, daterend uit de jaren 1911-1912 en in een soort Waterlandse stijl opgetrokken onder architectuur van J. H. W. Leliman was de Amsterdammers zeer dierbaar. Er kwam een comité tot behoud, waarin zich o.a. mevrouw Wijsmuller-Meijer – 'Tante

Het herrezen Noord-Zuidhollandsch Koffiehuis op het Amsterdamse Stationsplein.

Truus' uit de oorlogsjaren – bijzonder weerde. Ook de Bond Heemschut heeft zich ingespannen voor het behoud – voorzitter van de stichting tot herbouw werd de tegenwoordige voorzitter van de Bond, de heer G. K. J. M. Hamm. Want op slot van zaken zijn B. en W. van Amsterdam bezweken voor de aandrang: het koffiehuis werd gedemonteerd en de onderdelen opgeslagen tot de herbouw. Kort voor Pasen kon het gebouw weer in gebruik worden genomen, gerestaureerd als het was door architect G. Prins en diens collega R. Witsel. De montage viel niet mee maar aannemer J. Knepers sr. slaagde er in het gebouwtje, waarin nu het informatiekantoor van VVV Amsterdam is gevestigd, op tijd voor de Paasdrukke gereed te krijgen. In september, wanneer het water is teruggekeerd zal het café-restaurant met het bekende terras aan de waterkant worden heropend.

Er valt lang over te filosoferen – de waarde van dit koffiehuis, waaraan zoveel Amsterdammers herinneringen bewaarden, de waarde van een oud stationsgebouw als het Hilversumse. Maar de behoefte aan vertrouwde bouwwerken als vaste punten in het bestaan van de stedeling kan men niet wegradëren met veranderings- en vernieuwingsfilosofieën.

J. Th. B.